

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 4. juunil 2019¹

Kohtuasi C-18/18

Eva Glawischnig-Piesczek
versus
Facebook Ireland Limited

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus))

Eelotsusetaotlus – Teenuste osutamise vabadus – Direktiiv 2000/31/EÜ – Infoühiskonna teenused –
Vahendajana tegutseva teenuseosutaja vastutus – Veebisaitide veebimajutusteenuse osutaja (Facebook)
kohustus kustutada ebaseaduslik teave – Ulatus

I. Sissejuhatus

1. „Internetis ei kirjutata pliiatsiga, vaid tindiga,“ nendib tegelane Ameerika filmis, mis valmis 2010. aastal. Viitan – ja mitte juhuslikult – filmile „Sotsiaalvõrgustik“ („The Social Network“).
2. Jah, käesoleva kohtuasja keskmes on küsimus, kas veebimajutusteenuse osutajat, kellele kuulub interneti suhtlusvõrgustiku platvorm, saab kohustada kustutama piltliku tindikustutuskummiga teatavaid postitusi, mis selle platvormi kasutajad on internetti laadinud.
3. Täpsemalt palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma eelotsuse küsimustega Euroopa Kohtul täpsustada, milline isikuline ja esemeline kohaldamisala on kohustustel, mis võidakse määrata veebimajutusteenuse osutajale, ilma et see tooks kaasa üldist jälgimiskohustust, mis on direktiivi 2000/31/EÜ² artikli 15 lõike 1 alusel keelatud. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul ka otsustada, kas liikmesriigi kohtu ettekirjutusega võib veebimajutusteenuse osutajat kohustada kõrvaldama teatavaid postitusi mitte üksnes nii, et neid ei näe selle liikmesriigi internetikasutajad, vaid ka ülemaailmselt.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Direktiivi 2000/31 artiklid 14 ja 15 kuuluvad selle direktiivi II peatüki 4. jakku „Vahendajatest teenuseosutajate vastutus“.

¹ Algeel: prantsuse.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT 2000, L 178, lk 1; ELT erivaljaanne 13/25, lk 399).

5. Direktiivi 2000/31 artikli 14 „Teabe talletamine“ lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe talletamises, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutaja ei vastuta teenuse saaja taotluse põhjal talletatava teabe eest järgmistel tingimustel:

a) teenuseosutajal ei ole tegelikku teavet ebaseadusliku tegevuse või teabe kohta ja kahjutasunõuete osas ei tea ta fakte või asjaolusid, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või teave,

või

b) sellisest asjaoludest teadlikuks saades kõrvaldab teenuseosutaja kiiresti teabe või tõkestab juurdepääsu sellele.

[...]

3. Käesolev artikkel ei mõjuta kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist ega liikmesriikide võimalust kehtestada kord, kuidas teave kõrvaldada või juurdepääs sellele tõkestada.“

6. Direktiivi 2000/31 artikli 15 „Üldise jälgimiskohustuse puudumine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid ei kehtesta artiklites 12, 13 ja 14 käsitletud teenuste osutajatele üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega üldist kohustust otsida ebaseaduslikku tegevust näitavaid fakte ja asjaolusid.“

B. Austria õigus

7. E-kaubanduse seaduse (E-Commerce-Gesetz), millega Austria seadusandja võttis üle direktiivi 2000/31, § 18 lõike 1 kohaselt ei ole veebimajutusteenus osutajatel üldist kohustust jälgida teavet, mida nad talletavad, edastavad või kättesaadavaks teevad, ega kohustust aktiivselt otsida ebaseaduslikule tegevusele viitavaid fakte ja asjaolusid.

8. Austria tsiviilseadustiku üldosa seaduse (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „tsiviilseadustiku üldosa seadus“) § 1330 lõige 1 näeb ette, et isikul, kellele tekitati au ja väarikuse solvamisega otsene varaline kahju või kellel jäi seetõttu saamata tulu, on õigus nõuda hüvitist. Selle paragrahvi lõike 2 kohaselt kehtib see ka juhul, kui levitatakse sellist faktilist teavet, mis kahjustab isiku mainet, majanduslikku olukorda või tulevikuväljavaateid ja mille kohta levitaja teadis või pidi teadma, et see on vale. Sellisel juhul on õigus nõuda ümberlükkamist ja sellekohase teate avaldamist.

9. Autoriõiguse seaduse (Urheberrechtsgesetz; edaspidi „autoriõiguse seadus“) § 78 lõige 1 keelab isikut kujutavat pilti nii avaldada kui ka muul viisil avalikkusele kättesaadavaks tehes levitada, kui see rikub tema enda või – juhul kui ta on surnud, ilma et ta oleks avaldamist lubanud või korraldanud – tema lähedase sugulase õigustatud huve.

III. Põhikohtuasja asjaolud

10. Eva Glawischnig-Piesczek oli Austria parlamendi (Nationalrat) saadik, Roheliste (*die Grünen*) fraktsiooni esimees ja Roheliste partei juht.

11. Facebook Ireland Limited on Irimaal registreeritud äriühing ja Ameerika Ühendriikide Facebook Inc. tütarettevõtja, mille asukoht on Dublinis. Facebook Ireland kasutab veebiaadressil www.facebook.com interneti suhtlusvõrgustiku platvormi, mis on mõeldud kasutajatele väljaspool Ameerika Ühendriike ja Kanadat. Kõnealune platvorm võimaldab kasutajatel luua oma profiili ja avaldada kommentaare.

12. 3. aprillil 2016 jagas kõnealuse platvormi kasutaja oma isiklikul Facebooki-lehel Austria veebilehelt oe24.at pärinevat artiklit pealkirjaga „Rohelised: põgenike minimaalne sissetulek peab püsima“. Selle avaldamise tulemusel tekkis kõnealusele platvormile eelvaade artikli avaldanud veebisaidile, nii et näha oli artikli pealkiri ja lühike sisukokkuvõte ning hageja pilt. Kasutaja avaldas artikli kohta ka kommentaari, mis oli hagejat alandav ja milles ta väitis, et hageja on „närune rahvareetur“, „korrumpeerunud mühakas“ ning „fašistide partei“ liige. Kasutaja postitust võis näha kõnealuse platvormi iga kasutaja.

13. Hageja nõudis 7. juuli 2016. aasta kirjaga Facebook Irelandilt eelkõige kõnealuse kommentaari kustutamist.

14. Kuna Facebook Ireland ei eemaldanud kommentaari, esitas hageja hagi Handelsgericht Wienile (Viini kaubanduskohus, Austria) ning palus teha ajutiste meetmete kohaldamise määruse, millega kohustatakse Facebook Irelandi hoiduma hagejat kujutavate fotode avaldamisest ja/või levitamisest, kui nende juurde kuuluvas tekstis levitatakse identselt või samatähenduslikult sõnastatud väiteid, et hageja on „närune rahvareetur“ ja/või „korrumpeerunud mühakas“ ja/või „fašistide partei“ liige.

15. 7. detsembril 2016 tegi Handelsgericht Wien (Viini kaubanduskohus) palutud ajutiste meetmete kohaldamise määruse.

16. Seejärel blokeeris Facebook Ireland Austria territooriumil juurdepääsu algsele postitusele.

17. Oberlandesgericht Wien (liidumaa kõrgeim kohus Viinis, Austria), kellele esitati apellatsioonkaebus, jättis esimese astme kohtu määruse jõusse identselt sõnastatud väidete osas. Seejuures ei rahuldanud nimetatud kohus Facebook Irelandi taotlust piirata ajutiste meetmete määruse kohaldamisala Austria Vabariigiga. Seevastu otsustas kõnealune kohus, et kohustus lõpetada samatähenduslikult sõnastatud väidete levitamine puudutab üksnes väiteid, millest andis Facebook Irelandile teada põhikohtuasja hageja või kolmas isik või millest ta sai teada muul viisil

18. Nii esimese kui ka teise astme kohus põhjendasid oma otsust autoriõiguse seaduse §-ga 78 ja tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-ga 1330, olles seisukohal, et kõnealune kommentaar sisaldab hageja au tugevalt riivavaid väljendusi, mis lisaks heidavad hagejale ette süüteoaks kvalifitseeritavat käitumist, ilma et seda oleks tõendatud. Lisaks leidsid nimetatud kohtud, et sõnavabadusele ei ole asjakohane tugineda ka poliitiku suhtes kasutatavate väljendite puhul, kui puudub seos poliitilise või üldist huvi pakkuva debatiga.

19. Mõlemad põhikohtuasja pooled esitasid kaebuse Oberster Gerichtshofile (Austria kõrgeim üldkohus), kes leidis, et kõnealuste väljenduste eesmärk on teotada hageja au ja väärikust ning teda solvata ja laimata.

20. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tegema otsuse küsimuses, kas rikkumisest hoidumise nõue, mis on esitatud veebimajutusteenuse osutajale, kes kasutab suure hulga kasutajatega suhtlusvõrgustikku, võiks laieneda ülemaailmselt ka identselt ja/või samatähenduslikult sõnastatud väljendustele, mille kohta veebimajutusteenuse osutajal teave puudub.

21. Sellega seoses märgib Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus), et tema kohtupraktika kohaselt on selline kohustus proportsionaalne juhul, kui teenuse osutajale on juba teatatud vähemalt ühest asjaomase isiku õiguste rikkumisest, mis tuleneb teenuse kasutaja postitusest, ning seega on ilmne oht, et pannakse toime veel rikkumisi.

IV. Eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

22. Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) 25. oktoobri 2017. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. jaanuaril 2018, menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

„1. Kas [...] direktiivi [2000/31] artikli 15 lõikega 1 on üldiselt vastuolus mõni järgnevalt loetletud kohustustest, mis lasuvad veebimajutusteenuse osutajal (*host-provider*), kes ei ole ebaseaduslikku teavet viivitamata kõrvaldanud, nimelt kohustus kõrvaldada lisaks kõnealusele ebaseaduslikule teabele direktiivi [...] artikli 14 lõike 1 punkti a tähenduses ka muu sellega identselt sõnastatud teave:

- a) ülemaailmselt?
- b) asjaomases liikmesriigis?
- c) asjaomaselt kasutajalt ülemaailmselt?
- d) asjaomaselt kasutajalt asjaomases liikmesriigis?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt, siis kas see kehtib ka samatähendusliku teabe suhtes?
3. Kas see kehtib ka samatähendusliku teabe suhtes, niipea kui käitaja on kõnealusest asjaolust teada saanud?“

23. Kirjalikud seisukohad esitasid hageja, Facebook Ireland, Austria, Läti, Portugali ja Soome valitsus ning Euroopa Komisjon. Needsamad huvitatud isikud, välja arvatud Portugali valitsus, olid esindatud 13. veebruaril 2019 peetud kohtuistungil.

V. Analüüs

A. Esimene ja teine eelotsuse küsimus

24. Esimese ja teise küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul määrata kindlaks sellise jälgimiskohustuse isikuline ja esemeline kohaldamisala, mis võidakse määrata ettekirjutusega sellise infoühiskonna teenuse osutajale, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe talletamises (veebimajutusteenuse osutaja), ilma et see tooks kaasa üldist jälgimiskohustust, mis on direktiivi 2000/31 artikli 15 lõike 1 alusel keelatud.

25. Esimesed kaks küsimust puudutavad küll pigem sellise teabe eemaldamist, mida on levitatud interneti suhtlusvõrgustiku platvormi kaudu, mitte niivõrd sellise teabe jälgimist või filtreerimist. Siiski tuleb märkida, et suhtlusvõrgustiku platvormid on meediumid, mille sisu toodavad peamiselt kasutajad, mitte need asutanud ja neid juhtivad äriühingud. Lisaks jagatakse seda sisu, seda kopeerides ja muutes, lakkamatult kasutajate vahel.

26. Selleks et kustutada teave, mida on levitatud sellise platvormi abil, või tõkestada sellele juurdepääs, peab veebimajutusteenuse osutaja, olenemata sellest, kes on asjaomase teabe autor ja milline on selle sisu, kõigepealt tuvastama selle teabe kogu teabe hulgast, mis on serveritesse salvestatud. Selleks peab ta ühel või teisel viisil kõnealust teavet jälgima või filtreerima. Kuid vastavalt direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikele 1, millele on viidatud eelotsuse küsimustes, ei saa liikmesriik kehtestada veebimajutusteenuse osutajale üldist jälgimiskohustust. Eelnevast tuleneb, et kahe esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, milline on nimetatud kohustuse isikuline ja esemeline kohaldamisala, mis vastab direktiivi 2000/31 nõuetele.

27. Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul ka täpsustada, kas veebimajutusteenuse osutajat võib kohustada ülemaailmselt kõrvaldama teavet, mida on levitatud suhtlusvõrgustiku platvormi vahendusel.

28. Selleks et vastata nendele kahele küsimusele, analüüsin ma esiteks ühelt poolt direktiiviga 2000/31 kehtestatud korda, mida kohaldatakse Facebook Iirlandi kui veebimajutusteenuse osutaja suhtes, ja teiselt poolt tema veebimajutusteenuse osutajana määratlemise mõju seoses teenuse osutajale tehtud ettekirjutustega. Teiseks analüüsin liidu õiguse nõudeid seoses sellise jälgimiskohustuse isikulise ja esemelise kohaldamisalaga, mis võidakse määrata veebimajutusteenuse osutajale teatavas ettekirjutuses, ilma et see tooks kaasa üldise kohustuse kehtestamist selles valdkonnas. Kolmandaks käsitlen eemaldamiskohustuse territoriaalse kohaldamisala küsimust.

1. Veebimajutusteenuste osutajatele tehtud ettekirjutused direktiivi 2000/31 seisukohalt

29. Tuleb meenutada, et selleks et talletamine infoühiskonna teenuse osutaja poolt kuuluks direktiivi 2000/31 artikli 14 reguleerimisalasse, peab teenuseosutaja tegevus piirduma „vahendajast teenuseosutaja“ tegevusega selle direktiivi 4. jaos seadusandja poolt väljendatud tähenduses. Lisaks, kõnealuse direktiivi põhjenduse 42 kohaselt peab teenuseosutaja tegevus olema üksnes tehnilise, automaatse ja passiivse iseloomuga, mis tähendab, et tal pole edastatava või talletatava teabe kohta teadmisi ega kontrolli selle üle, nii et ta täidab neutraalset rolli.³

30. Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus täpsustada, et interneti suhtlusportaali omanik, kes talletab oma serverites selle portaali kasutajate sisestatud andmeid, mis on seotud nende profiiliga, on veebimajutusteenuse osutaja direktiivi 2000/31 artikli 14 tähenduses.⁴ Olenemata kahtlustest, mis sellega seoses võivad olla, ilmneb eelotsusetaotlusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu jaoks on selge, et Facebook Ireland on veebimajutusteenuse osutaja, kelle tegevus piirdub vahendajast teenuseosutaja tegevusega.

31. Direktiivi 2000/31 kohaselt on veebimajutusteenuse osutajal, kelle tegevus piirdub vahendajast teenuseosutaja tegevusega, suhteline puutumatus talletatava teabega seotud vastutuse valdkonnas. See puutumatus on olemas ainult siis, kui teenuseosutaja ei teadnud, et talletatav teave või selle teabe abil toimuv tegevus on ebaseaduslik, ning tingimusel, et selle ebaseaduslikkusest teada saades võtab ta kiiresti meetmeid, et kõnealune teave kõrvaldada või blokeerida juurdepääs sellele. Kui aga veebimajutusteenuse osutaja nendele tingimustele ei vasta, st kui ta oli teadlik, et talletatav teave on ebaseaduslik, kuid ei võtnud meetmeid, et see kõrvaldada või blokeerida juurdepääs sellele, ei ole direktiiviga 2000/31 vastuolus see, kui teda peetakse selle teabe eest kaudselt vastutavaks.⁵

3 Vt eelkõige 23. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Google France ja Google (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punktid 112 ja 113).

4 Vt 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsus SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, punkt 27).

5 Vt direktiivi 2000/31 artikkel 14. Vt ka minu ettepanek kohtuasjas Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:99, punktid 67 ja 68).

32. Lisaks tuleneb direktiivi 2000/31 artikli 14 lõikest 3, et vahendajast teenuseosutajale antud puutumatus ei takista kohtul või haldusasutusel vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele nõuda teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist. Nimetatud sättest tuleneb, et vahendajast teenuseosutajale võib teha ettekirjutusi, ehkki kõnealuse direktiivi artikli 14 lõikes 1 sõnastatud tingimuste kohaselt ei vastuta teenuseosutaja ise tema serverites talletatava teabe eest.⁶

33. Selliste vahendajast teenuseosutajatele tehtavate ettekirjutuste tingimused ja kord määratakse kindlaks liikmesriigi õigusega.⁷ Liikmesriikide kehtestatud eeskirjades tuleb siiski kinni pidada liidu õiguses ja eelkõige direktiivis 2000/31 sätestatud nõuetest.

34. Kõik see kajastab liidu seadusandja soovi tasakaalustada kõnealuse direktiiviga veebimajutusteenuse osutajate, kelle tegevus piirdub vahendajast teenuseosutaja tegevusega, nende teenuste kasutajate ning nende isikute huvisid, keda on teenuste kasutamise käigus toime pandud rikkumisega kahjustatud. Seetõttu peavad liikmesriigid direktiivi 2000/31 ülevõtmise meetmete rakendamisel mitte üksnes järgima nimetatud direktiiviga kehtestatud nõudeid, vaid ka jälgima, et nad ei tugineks sellisele tõlgendusele, mis läheb vastuollu asjasse puutuvate põhiõigustega või muude liidu õiguse üldpõhimõtetega, näiteks proportsionaalsuse põhimõttega.⁸

2. Jälgimiskohustuse isikulise ja esemelise kohaldamisala nõuded

a) Üldise jälgimiskohustuse keeld

35. Tuleb märkida, et direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1 keelab liikmesriikidel kehtestada eelkõige teabe talletamises seisnevate teenuste osutajatele üldist kohustust jälgida teavet, mida nad talletavad, või üldist kohustust aktiivselt otsida ebaseaduslikku tegevust näitavaid fakte ja asjaolusid. Lisaks nähtub kohtupraktikast, et kõnealuse sättega on eelkõige vastuolus see, kui veebimajutusteenuse osutaja, kelle tegevus piirdub vahendajast teenuseosutaja tegevusega, peab jälgima kogu teavet⁹ või valdavalt sellest¹⁰ kõikide tema teenuste kasutajate puhul, selleks et ära hoida tulevikus toimuda võivaid rikkumisi.

36. Kui liikmesriik võiks vastupidi kõnealuses sättes ettenähtule panna ettekirjutusega veebimajutusteenuse osutajale üldise jälgimiskohustuse, võiks juhtuda, et kõnealune teenuseosutaja ei oleks enam üksnes vahendajast teenuseosutaja ning kaotaks seega vastava puutumatus. Sellise veebimajutusteenuse osutaja roll, kellel on üldine jälgimiskohustus, ei oleks enam neutraalne. Sellise veebimajutusteenuse osutaja tegevus ei oleks enam tehniline, automaatne ja passiivne, mis tähendab, et teenuseosutaja oleks teadlik talletatavast teabest ning kontrolliks seda.

37. Lisaks, isegi kui sellist ohtu ei oleks, võiks veebimajutusteenuse osutajat, kellel on üldine jälgimiskohustus, põhimõtteliselt pidada vastutavaks igasuguse ebaseadusliku tegevuse või teabe eest, ilma et kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 1 punktides a ja b sõnastatud tingimused oleksid tegelikult täidetud.

6 Vt 7. augusti 2018. aasta kohtuotsus SNB-REACT (C-521/17, EU:C:2018:639, punkt 51). Vt selle kohta ka Lodder, A. R., Polter, P., „ISP blocking and filtering: on the shallow justifications in case law regarding effectiveness of measures“, *European Journal of Law and Technology*, 2017, vol. 8, nr 2, lk 5.

7 Vt minu ettepanek kohtuasjas Mc Fadden (C-484/14, EU:C:2016:170). Vt ka Husovec, M., *Injunctions Against Intermediaries in the European Union. Accountable But Not Liable?*, Cambridge, Cambridge University Press, 2017, lk 57 ja 58.

8 Vt selle kohta seoses põhiõiguste austamise ja proportsionaalsuse põhimõttega 29. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54, punkt 68).

9 Vt 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2011:474, punktid 139 ja 144) ja 24. novembri 2011. aasta kohtuotsus Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:771, punktid 36 ja 40).

10 Vt 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsus SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, punktid 37 ja 38).

38. Direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 1 punkt a seob tõepoolest vahendajast teenuseosutaja vastutuse tegeliku teadlikkusega ebaseaduslikust tegevusest või teabest. Kuid üldise jälgimiskohustuse puhul võiks arvata, et igasuguse tegevuse või teabe ebaseaduslikkus on asjaomasele vahendajast teenuseosutajale automaatselt teada, ning ta peaks kõnealuse teabe eemaldama või tõkestama sellele juurdepääsu, ilma et ta oleks õigusvastase sisuga tutvunud.¹¹ Seetõttu pööratakse vahendajast teenuseosutaja poolt talletatava teabega seotud vastutuse valdkonnas ette nähtud suhtelise puutumatus loogika süstemaatiliselt pea peale ning see kahjustaks direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 1 soovivat toimet.

39. Kokkuvõtteks: sellise veebimajutusteenuse osutaja roll, kellel on selline üldine jälgimiskohustus, ei oleks enam neutraalne, kuna veebimajutusteenuse osutaja tegevus ei oleks enam tehniline, automaatne ja passiivne, mis tähendab, et teenuseosutaja oleks teadlik talletatud teabest ning kontrolliks seda. Seetõttu võiks veebimajutusteenuse osutajale direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 3 alusel *a priori* lubatud ettekirjutusega pandud üldise jälgimiskohustuse rakendamine muuta kõnealuse direktiivi artikli 14 kõnealuse teenuseosutaja suhtes mittekohaldatavaks.

40. Järeldan seega direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 3 ja artikli 15 lõike 1 koostoimest, et kohustus, mis on pandud vahendajast teenuseosutajale teatava ettekirjutusega, ei tohi kaasa tuua seda, et kõikide talletatud andmete või valdava osa puhul neist ei ole vahendajast teenuseosutaja roll enam neutraalne eelmises punktis kirjeldatud tähenduses.

b) Erijuhul kohaldatav jälgimiskohustus

41. Nagu on märgitud direktiivi 2000/31 põhjenduses 47, ei kehti kõnealuse direktiivi artikli 15 lõikes 1 ette nähtud üldise jälgimiskohustuse kehtestamise keeld jälgimiskohustuste kohta *erijuhtudel*. Direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 3 sõnastusest tuleneb, et veebimajutusteenuse osutajat võib kohustada rikkumist *vältima*, mis eeldab loogiliselt, nagu väidab komisjon, teatavat jälgimist tulevikus, kuid nii, et selline jälgimine ei muutuks üldiseks jälgimiskohustuseks.¹² Kõnealuse direktiivi artikkel 18 nõuab lisaks, et liikmesriigid tagaksid, et nende riigisiseste õigusaktide kohaselt kasutada olevad infoühiskonna teenuseid käsitlevad õiguskaitsevahendid võimaldaksid kiiresti võtta meetmeid, et eelkõige *vältida* asjaomaste huvide *edasist kahjustamist*.

42. Lisaks nähtub kohtuotsusest L'Oréal jt,¹³ et veebimajutusteenuse osutajat võib kohustada võtma meetmeid, mis aitavad vältida *uusi* samalaadseid *rikkumisi* sama teenusesaaja poolt.

43. Kõnealuses kohtuotsuses ei tõlgendanud Euroopa Kohus ainult direktiivi 2000/31 sätteid, vaid ka direktiivi 2004/48/EÜ¹⁴ sätteid. Nii tehes määratles Euroopa Kohus ühe jälgimisega seotud kohustuse nimetatud direktiivides sätestatud nõuetele vastavaks, erinevalt direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikes 1 keelatud kohustusest, täpsemalt kohustuse *jälgida aktiivselt kõiki andmeid või valdavalt osa neist*, selleks et hoida ära tulevikus toimuda võivad rikkumised.¹⁵ Sõltumata kohtuotsuse L'Oréal jt¹⁶ konkreetsest kontekstist ja viidetest direktiivile 2004/48, on kõnealuses otsuses esitatud järeldused, mis puudutavad veebimajutusteenuse osutajate liidu õigusega kooskõlas olevaid kohustusi, oma olemuselt üldised ning seega minu arvates ülekantavad käesolevale kohtuasjale.

11 Vt selle kohta kohtujurist Jääskineni ettepanek kohtuasjas L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2010:757, punkt 143).

12 Vt selle kohta ka Rosati, E., *Copyright and the Court of Justice of the European Union*, Oxford, Oxford University Press, 2019, lk 158.

13 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 144).

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32).

15 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2011:474, punktid 139 ja 144).

16 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

44. Järelikult, selleks et hoida ära tulevikus toimuda võivaid rikkumisi, võib veebimajutusteenuse osutajat ettekirjutusega kohustada kõrvaldama ebaseaduslikku teavet, mida ei ole ettekirjutuse tegemise ajal veel levitatud, ilma et sellise teabe levitamisest talle uuesti ja esialgselt eemaldamise taotlusest eraldi teatataks.

45. Kuid selleks et ei kehtestataks üldist jälgimiskohustust, peab jälgimiskohustus, nagu paistab tulenevat kohtuotsusest *L'Oréal jt*¹⁷, vastama täiendavatele nõuetele, st puudutama *samade õiguste* – kõnealusel juhul kaubamärgiõiguse – *samalaadseid rikkumisi sama teenusesaaja poolt*.

46. Niisiis järeldan sellest, et aktiivne järelevalve ei pruugi olla vastuolus direktiiviga 2000/31, erinevalt aktiivsest järelevalvest, mille eesmärk ei ole konkreetse rikkumisega seotud.

47. Sama mõttekäigu kohaselt märkisin ma oma ettepanekus kohtuasjas *Mc Fadden*,¹⁸ mis puudutas sidevõrgule juurdepääsu pakkujat direktiivi 2000/31 artikli 12 tähenduses, lähtudes direktiivi 2000/31 ettevalmistavatest materjalidest, et selleks et teatavat kohustust võiks pidada kohaldatavaks *erijuhul*, peab see olema jälgimise *eseme ja kestuse* poolest piiratud.

48. Need üldised, abstraktselt sõnastatud nõuded on minu arvates ülekantavad sellistele asjaoludele nagu põhikohtuasjas, vaatamata sellele, et internetilaadsele sidevõrgule juurdepääsu võimaldajatele kehtestatud jälgimiskohustust puudutavate kaalutluste kohaldamisel analoogia alusel sellistele veebimajutusteenuse osutajatele nagu Facebook Ireland on asjaomaste vahendajast teenuseosutajate rollid erinevad. Näiteks sellise veebimajutusteenuse pakkuja puhul nagu Facebook Ireland moodustab tema platvormi sisu ilmselt talletatud andmete koguhulga, samas kui internetiühenduse pakkuja puhul moodustab kõnealune sisu vaid väikese osa edastatavatest andmetest. Küll aga erinevad digitaalse sisu töötlemise kaasatuse olemus ja intensiivsus sellise veebimajutusteenuse osutaja puhul märkimisväärselt samadest näitajatest internetiühenduse pakkuja puhul. Nagu märgib komisjon, on veebimajutusteenuse osutajal internetiühenduse pakkujast parem võimalus võtta meetmeid, millega otsida ja eemaldada ebaseaduslikku teavet.

49. Lisaks toetub jälgimiskohustuse ajalise kehtivuse piirangu nõue mitmele Euroopa Kohtu otsusele.¹⁹ Ehkki kohtupraktikast tuleneb, et ettekirjutusega pandud kohustuse ajaline piirang on seotud pigem liidu õiguse üldpõhimõtete probleemidega,²⁰ leian, et alaline jälgimiskohustus oleks raskesti ühitatav erijuhul kohaldatava kohustuse käsitusega direktiivi 2000/31 põhjenduse 47 tähenduses.

50. Niisiis tuleks jälgimiskohustuse konkreetne olemus kindlaks määrata, võttes arvesse asjaomase jälgimise kestust ning täpsustusi silmas peetud rikkumiste olemuse, toimepanija ja eseme kohta. Kõik need elemendid on omavahel seotud ja üksteisest sõltuvad. Niisiis tuleb neid hinnata koos, selleks et vastata küsimusele, kas teatav ettekirjutus on kooskõlas direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikes 1 sätestatud keeluga.

17 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus *L'Oréal jt* (C-324/09, EU:C:2011:474, punktid 141 ja 144).

18 C-484/14, EU:C:2016:170, punkt 132.

19 Täpsemalt märkis Euroopa Kohus 12. juuli 2011. aasta kohtuotsuses *L'Oréal jt* (C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 140), et ettekirjutuse, millega soovitakse ära hoida kaubamärkide võimalikku kahjustamist infoühiskonna teenuse, st e-turu teenuse raames, eesmärk või tagajärg ei saa olla üldise ja *püüsivana* kehtestatud keeld müüa neid kaubamärke kandvaid tooteid. Samamoodi nentis Euroopa Kohus 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsuses *SABAM* (C-360/10, EU:C:2012:85, punkt 45), et liidu õigusega on vastuolus see, kui jälgimiskohustus, mis on ette nähtud teenuseosutajale suunatud ettekirjutuses, *ei ole ajaliselt piiratud*.

20 Selle lähenemisviisi valis kohtujurist Jääskinen oma ettepanekus kohtuasjas *L'Oréal jt* (C-324/09, EU:C:2010:757, punkt 181) ning see ettepanek mõjutas minu arvates tugevalt kõnealuseid lõike Euroopa Kohtu otsuses selles kohtuasjas.

c) Vahejärelused

51. Eelneva analüüsi kokkuvõtteks: esiteks nähtub direktiivi 2000/31 artikli 14 lõike 3 ja artikli 15 lõike 1 koostoimest, et vahendajast teenuseosutajale ettekirjutusega pandud kohustus ei või tekitada olukorda, kus kõikide talletatud andmete või valdava osa puhul neist ei ole vahendajast teenuseosutaja roll enam tehniline, automaatne ja passiivne, mis tähendab, et veebimajutusteenuse osutaja oleks teadlik talletatud teabest ning kontrolliks seda.²¹

52. Teiseks ei pruugi aktiivne järelevalve olla vastuolus direktiiviga 2000/31, erinevalt aktiivsest järelevalvest, mille eesmärk ei ole rikkumise erijuhuga seotud.²²

53. Kolmandaks tuleks jälgimiskohustuse konkreetne olemus kindlaks määrata, võttes arvesse asjaomase jälgimise kestust ning täpsustusi silmas peetud rikkumiste olemuse, toimepanija ja eesmärgi kohta.²³

54. Neid kaalutlusi silmas pidades tuleb käsitleda interneti suhtlusportaali omanikust teenuseosutaja jälgimiskohustuse isikulist ja esemelist kohaldamisala. Need kohaldamisalad piirduvad käesoleval juhul talletatavast sisust sellise teabega identselt sõnastatud teabe, mille juhtumit läbivaatav kohus on määratlenud ebaseaduslikuks, ning sellise teabega samaväärse teabe otsimise ja tuvastamisega.

d) Kohaldamine käesoleval juhul

1) Ebaseaduslikuks määratletud teabega identselt sõnastatud teave

55. Kõik huvitatud isikud, välja arvatud Facebook Ireland, väidavad, et peab olema võimalik kohustada veebimajutusteenuse osutajat kustutama ebaseaduslikuks määratletud väljendusega identselt sõnastatud ning sama kasutaja poolt avaldatud väljendusi või neile juurdepääsu blokeerima. Hageja, Austria ja Läti valitsus ning komisjon on sisuliselt arvamusel, et sama kehtib ka teiste kasutajate avaldatud väljenduste puhul.

56. Eelotsusetaotlusest nähtub, et teise astme kohus leidis, et väljend „identselt sõnastatud teave“ tähendab hagejat kujutavaid pilte *koos samas sõnastuses tekstiga*. Sellega seoses selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ta kahtleb eelkõige selles, kas Facebook Irelandile tehtud ettekirjutus võib laieneda ka *identselt sõnastatud väljendustele (pildi juurde kuuluvatele tekstidele)* ja samatähendusliku sisuga väljendustele. Niisiis mõistan väljendit „identselt sõnastatud teave“ nii, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab selle all silmas tema poolt ebaseaduslikuks määratletud teabe manuaalset ja täpset kordamist ning, nagu märgib Austria valitsus, automaatset kordamist „jagamise“ funktsiooni abil.

57. Sellega seoses olen arvamusel, et veebimajutusteenuse osutajat, kellele kuulub internetis suhtlusvõrgustiku platvorm, võib kohustada liikmesriigi kohtu tehtud ettekirjutuse täitmiseks üles otsima ja tuvastama kogu teavet, mis on sõnastatud identselt teabega, mille asjaomane kohus määratles ebaseaduslikuks.

²¹ Vt käesoleva ettepaneku punkt 39.

²² Vt käesoleva ettepaneku punkt 46.

²³ Vt käesoleva ettepaneku punkt 50.

58. Nagu minu esitatud analüüsist nähtub, võib veebimajutusteenuse osutajat kohustada vältima uusi samalaadseid rikkumisi sama infoühiskonna teenuse saaja poolt.²⁴ Sellisel juhul on tõepoolest tegemist konkreetselt kindlaks tehtud rikkumise erijuhuga, nii et kohustus tuvastada ühelt kasutajalt pärineva teabe hulgast teave, mis on sõnastatud identselt ebaseaduslikuks määratletud teabega, ei ole üldine jälgimiskohustus.

59. Minu arvates kehtib sama ka ebaseaduslikuks määratletud teabega identselt sõnastatud teabe puhul, mida levitavad teised kasutajad. Ma tean, et selline arutluskäik viib selleni, et jälgimiskohustuse isikuline kohaldamisala hõlmab kõiki kasutajaid ning seega kogu teatava platvormi vahendusel levitatavat teavet.

60. Siiski on kohustus otsida ja tuvastada teavet, mis on sõnastatud identselt sellise teabega, mille juhtumit läbivaatav kohus on määratlenud ebaseaduslikuks, alati suunatud teatavale rikkumise erijuhule. Lisaks on käesolevas kohtuasjas tegemist kohustusega, mis on ette nähtud ajutiste meetmete kohaldamise määruses, millel on õiguslikud tagajärjed üksnes kuni menetluse lõpetamiseni jõustunud kohtulahendiga. Niisiis on selline veebimajutusteenuse osutajale pandud kohustus juba oma olemuselt ajaliselt piiratud.

61. Pealegi on sama teabe kordamine teiste suhtlusvõrgustiku platvormi kasutajate poolt minu arvates üldiselt tuvastatav infotehnoloogia vahendite abil, ilma et veebimajutusteenuse osutaja peaks aktiivselt ja mitteautomaatselt filtreerima kogu tema platvormi kaudu levitatavat teavet.

62. Lisaks võimaldab ebaseaduslikuna määratletud teabega identselt sõnastatud teabe otsimise ja tuvastamise kohustuse kehtestamine tagada õige tasakaalu asjasse puutuvate põhiõiguste vahel.

63. Esiteks ei nõua juhtumit läbivaatava kohtu poolt ebaseaduslikuks määratletud teabega identselt sõnastatud teabe otsimine ja tuvastamine keerukaid tehnilisi vahendeid, mis võiksid tähendada erakordseid kulusid. Seega ei riiva selline kohustus ülemäära ettevõtlusvabadust, mis on Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 16 alusel sellise veebimajutusteenuse osutajal nagu Facebook Ireland, kellele kuulub internetis suhtlusvõrgustiku platvorm.

64. Teiseks, võttes arvesse seda, kui lihtne on internetis teabe kordamine, on ebaseaduslikuks määratletud teabega identselt sõnastatud teabe otsimine ja tuvastamine vajalik selleks, et tagada eraelu puutumatuse ja isikuõiguste tõhus kaitse.

65. Ning lõpuks arvestab selline kohustus interneti kasutajate põhiõigusega sõna- ja teabevabadusele, mis on tagatud harta artikliga 11, kuna selle vabaduse kaitse ei pea samuti olema tingimata absoluutne, vaid tasakaalus teiste põhiõiguste kaitsmisega. Mis puutub teabesse, mis on sõnastatud identselt ebaseaduslikuks määratletud teabega, siis kujutab see endast *a priori* ja üldjuhul konkreetselt ebaseaduslikuks määratletud rikkumise kordamist. Sellised kordamised tuleks samuti määratleda ebaseaduslikuks, kuid selline määratlemine võib rohkem oleneda eelkõige väidetavalt ebaseadusliku väljenduse kontekstist. Siinkohal sobib mainida, et kolmandad isikud, keda ettekirjutused kaudselt mõjutada võivad, ei ole pooled menetlustes, mille raames kõnealused ettekirjutused tehakse. Just seetõttu tuleb tagada, et kõnealustel kolmandatel isikutel oleks võimalus kohtus vaidlustada meetmed, mis veebimajutusteenuse osutaja on ettekirjutuse täitmiseks võtnud,²⁵ ning see võimalus ei tohi sõltuda põhikohtuasja poolena määratlemisest²⁶.

24 Vt käesoleva ettepaneku punktid 42 ja 45.

25 Vt analoogia alusel 27. märtsi 2014. aasta kohtuotsus UPC Telekabel Wien (C-314/12, EU:C:2014:192, punkt 57).

26 Vt analoogia alusel 25. mai 2016. aasta kohtuotsus Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punktid 49 ja 50) ning 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Biuro podróży „Partner“ (C-119/15, EU:C:2016:987, punkt 40). Kolmandate isikute tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte probleemide kohta vt ka Kaléda, S. L., „The Role of the Principle of Effective Judicial Protection in Relation to Website Blocking Injunctions“, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 2017, lk 222 ja 223.

2) Samaväärne teave

66. Seoses jälgimiskohustuse esemelise kohaldamisalaga väidab hageja, et veebimajutusteenuse osutajale võib panna kohustuse kõrvaldada ebaseaduslikuks määratletud väljendustega samaväärsed väljendused, mille on avaldanud sama kasutaja. Austria valitsus ja komisjon seevastu leiavad, et sellise kohustuse kehtestamise võimalikkus sõltub asjasse puutuvate huvide kaalumise tulemustest. Vaid hageja leiab, et veebimajutusteenuse osutajat saab kohustada kõrvaldama ebaseaduslikuks määratletud väljendustega samaväärsed väljendused, mille on avaldanud teised kasutajad.

67. Väljendeid „samaväärne teave“ ja „samatähenduslik teave“ on keeruline tõlgendada, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus ei täpsusta nende väljendite tähendust. Eelotsusetaotlusest võib siiski järeldada, et viidates „samatähenduslikule“ teabele, peetakse silmas teavet, mis *vaevu erineb* algsest teabest, või *põhimõtteliselt samatähendusliku sõnumiga* juhtumeid. Mõistan neid märkusi nii, et „samaväärse teabega“ on tegu ebaseaduslikuks määratletud teabe kordamisega, kui selles esineb kirjaviga või on muudetud süntaksit või kirjavahemärke. Siiski ei ole selge, kas samatähenduslikkus, millele viidatakse teises küsimuses, ei lähe kaugemale sellistest juhtudest.

68. Kohtuotsusest L'Oréal jt²⁷ nähtub, et infoühiskonna teenuse osutajat saab kohustada võtma meetmeid, mis aitavad ära hoida samade õiguste *uusi sama laadi rikkumisi*.

69. Siiski ei tasu unustada faktilist konteksti, milles on kõnealune kohtupraktika välja kujunenud: see on intellektuaalomandi õiguste rikkumise valdkond. Üldiselt seisnevad sellised rikkumised kaitstud sisu või vähemalt sellega sarnaneva sisu levitamises, kuna kõnealuse sisu võimalikud muudatused, mida on mõnikord ka raske teha, nõuavad konkreetset sekkumist.

70. Seevastu on harv, et laimamise puhul kasutatakse mõne eelneva laimamisega täpselt sama sõnastust. See tuleneb osaliselt mõtete väljendamise isikupärasusest. Lisaks, erinevalt intellektuaalomandi õiguste rikkumisest korratakse algele laimamisele järgnevate laimamiste puhul pigem teatava isiku au riivavate väljenduste esitamise asjaolu, mitte algse toimingu vormi. Seetõttu ei pruugi laimamise valdkonnas üksnes viitamine sama laadi toimingule täita sama rolli nagu intellektuaalomandi õiguste rikkumise valdkonnas.

71. Igal juhul võib väljendi „samaväärne teave“ tõlgendamine mõjutada jälgimiskohustuse ulatust ja asjasse puutuvate põhiõiguste kasutamist. Niisiis peab kohus, kes ettekirjutuse raames teeb otsuse „samaväärse teabe“ eemaldamise kohta, järgima õiguskindluse põhimõtet ning tagama, et selle ettekirjutuse mõju oleks selge, täpne ning etteaimatav. Seda tehes peab kohus kaaluma asjasse puutuvaid põhiõigusi ning võtma arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

72. Sellest hoolimata ning taas kord lähtudes kohtuotsusest L'Oréal jt,²⁸ leian, et veebimajutusteenuse osutajat võib kohustada tuvastama ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärset teavet, mis pärineb samalt kasutajalt. Mõõdamines tuleb ka sel juhul tagada, et asjaomasel kasutajal oleks võimalus kohtus vaidlustada meetmed, mis veebimajutusteenuse osutaja on võtnud ettekirjutuse täitmise käigus.

27 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

28 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

73. Seevastu teistelt kasutajatelt pärineva ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärse teabe tuvastamine nõuaks kogu suhtlusvõrgustiku platvormi kaudu levitatava teabe jälgimist. Ent erinevalt teabest, mis on sõnastatud identselt ebaseaduslikuks määratletud teabega, ei saa samaväärset teavet tuvastada, ilma et veebimajutusteenuse kasutaja võtaks kasutusele keerukaid lahendusi. Järelikult lisaks sellele, et sellise teenuseosutaja roll, kellel on üldine jälgimiskohustus, ei oleks enam neutraalne, st see ei oleks enam üksnes tehniline, automaatne ja passiivne, saaks kõnealuselt teenuseosutajast, kes kohaldab nii-öelda tsensuuri, asjaomase platvormi aktiivne kaasautor.

74. Lisaks ei tagaks kohustus tuvastada ükskõik millisel kasutajalt pärinev ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärne teave õiget tasakaalu eraelu puutumatus ja isikuõiguste kaitse ning ettevõtlusvabaduse ja sõna- ja teabevabaduse kaitse vahel. Ühelt poolt nõuaks sellise teabe otsimine ja tuvastamine kalleid lahendusi, mille peaks välja arendama ja kasutusele võtma veebimajutusteenuse osutaja. Teiselt poolt tooks nende lahenduste rakendamine kaasa tsensuuri, nii et sõna- ja teabevabadust võidakse süstemaatiliselt piirata.

75. Eelnevatest kaalutlustest lähtudes teen ettepaneku vastata esimesele ja teisele küsimusele seoses jälgimiskohustuse isikulise ja esemelise kohaldamisalaga, et direktiivi 2000/31 artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui sellisele veebimajutusteenuse osutajale, kellele kuulub internetis suhtlusvõrgustiku platvorm, pannakse ettekirjutusega kohustus otsida ja tuvastada kogu teabe hulgast, mida levitavad selle platvormi kasutajad, teavet, mis on sõnastatud identselt teabega, mille ettekirjutuse teinud kohus määratles ebaseaduslikuks. Sellise ettekirjutusega võib veebimajutusteenuse osutajat kohustada otsima ja tuvastama ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärset teavet vaid teabe hulgast, mida levitab algset teavet levitanud isik. Kohus, kes teeb otsuse samaväärse teabe eemaldamise kohta, peab tagama, et tema ettekirjutuse mõju oleks selge, täpne ning etteaimatav. Seda tehes peab kohus kaaluma asjasse puutuvaid põhiõigusi ning võtma arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

3. Eemaldamine ülemaailmselt

a) Sissejuhatavad märkused

76. Analüüsin järgmisena eelotsusetaotluse esitanud kohtu kõhklusi seoses eemaldamiskohustuse territoriaalse kohaldamisalaga. Need kõhklused seisnevad sisuliselt küsimuses, kas veebimajutusteenuse osutajat saab kohustada eemaldama liikmesriigi õigusaktide alusel ebaseaduslikuks määratletud postitusi lisaks asjaomase liikmesriigi tasandile ka ülemaailmselt.

77. Kõigepealt tuleb nentida, et Facebook Ireland kui Facebooki tütaretevõtja käitab elektroonilist platvormi, mis on mõeldud üksnes väljaspool Ameerika Ühendriike ja Kanadat asuvatele kasutajatele. Kuid see asjaolu ei paista oma olemuselt olevat selline, mis takistaks kõnealuselt platvormi kaudu levitatava teabe eemaldamist ülemaailmselt. Ka Facebook Ireland ise ei vaidle vastu asjaolule, et tal on võimalik teavet ülemaailmselt eemaldada.

78. Tuleb siiski märkida, et liidu seadusandja ei ole ühtlustanud materiaalõiguslikke norme eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumise, sh laimamise valdkonnas.²⁹ Lisaks ei ole liidu seadusandja konsensuse puudumise tõttu liidu tasandil³⁰ ühtlustanud ka kollisiooninorme selles valdkonnas³¹. Niisiis, selleks et menetleda laimamisega seotud hagnid, kasutavad kõik Euroopa Liidu liikmesriikide kohtud seadust, mis on kohaldatav riigisiseste kollisiooninormide alusel.

29 Vt Savin, A., *EU Internet law*, Elgar European Law, Cheltenham – Northampton, 2017, lk 130.

30 Vt Van Calster, G., *European Private International Law*, Hart Publishing, Oxford, Portland, 2016, lk 248–251.

31 Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“) (ELT 2007, L 199, lk 40) artikli 1 lõige 2.

79. Põhikohtuasjas käsitletav olukord on *a priori* erinev olukorrast, millest ma lähtusin otsingumootori tulemuste kustutamise territoriaalset ulatust käsitlevas analüüsis oma ettepanekus kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus),³² millele viitasid Facebook Ireland ja Läti valitsus. Nimetatud kohtuasi puudutab direktiivi 95/46/EÜ,³³ millega ühtlustatakse liidu tasandil teatavad andmekaitsega seotud materiaalõiguslikud normid. Just nimelt seetõttu, et normid kõnealuses valdkonnas on ühtlustatud, tegin ma ettepaneku, et teenuseosutaja peaks olema kohustatud kustutama tulemused, mis kuvatakse mitte ühesainsas liikmesriigis, vaid Euroopa Liidus asuvas kohas tehtud otsingu tulemusel.³⁴ Kuid oma ettepanekus nimetatud kohtuasjas ei välistanud ma võimalust, et võib esineda olukordi, kus liidu huvi nõuab direktiivi kohaldamist väljaspool liidu territooriumi.³⁵

80. Seetõttu juhul, kui laimamise puhul kehtestatakse ühes liikmesriigis kohustus eemaldada mingi teave ülemaailmselt, nii et seda ei näe ükski teatava elektroonilise platvormi kasutaja, põhjusel, et kõnealuse teabe ebaseaduslikkus on määratletud kohaldatava seaduse alusel, tooks see kaasa selle, et kõnealuse teabe ebaseadusliku olemuse tuvastamine tekitab tagajärgi ka teistes riikides. Teisisõnu: asjaomase teabe ebaseaduslikkuse tuvastamine laieneb ka teiste riikide territooriumile. Kuid ei ole välistatud, et kõnealuste riikide kollisiooninormide alusel kohaldatavate seaduste kohaselt võidakse asjaomast teavet pidada seaduslikuks.

81. Nagu näitab vaidlus huvitatud isikute vahel, peegeldab tahtmatus omistada ettekirjutustele sellist territooriumivälist mõju ühelt poolt Facebook Irelandi ning Läti, Portugali ja Soome valitsuse seisukohta. Teiselt poolt näib, et huvitatud isikutel, Portugali valitsus välja arvatud, on kahtlusi ka liikmesriigi kohtute pädevuse territoriaalse ulatuse osas. Asjaomased huvitatud isikud näivad sisuliselt arvavat, et liikmesriigi kohus ei või veebimajutusteenuse osutajale ettekirjutust tehes otsustada sisu eemaldamise üle väljaspool konkreetset liikmesriiki. Seetõttu tuleb analüüsida neid kaht küsimust, st eemaldamise kohustuse territoriaalset kohaldamisala ning liikmesriigi kohtute pädevuse ulatust, alustades pädevusest, mis eelneb üldiselt sisulisele küsimusele.

b) Pädevuse territoriaalne ulatus

82. Direktiiv 2000/31 ei reguleeri ettekirjutuste tegemise pädevust. Seevastu, nagu nähtub kohtuotsusest eDate Advertising jt,³⁶ kui isikuõigusi on väidetavalt rikutud veebisaidil avaldatud teabesisuga, siis võib isik, kes leiab, et tema õigusi on rikutud, pöörduda liikmesriigi kohtute poole, mis on pädevad määruse (EL) nr 1215/2012³⁷ alusel. Ehkki laimamise valdkonnas ei ole kollisiooninorme liidu tasandil ühtlustatud, on asi teisiti kohtualluvuse eeskirjade puhul.

83. Sellega seoses tuleb lisada, et määruses nr 1215/2012 sätestatud kohtualluvuse eeskirju kohaldatakse ka vaidlustele, mis puudutavad internetti laaditud laimava sisu kustutamist.³⁸ Lisaks ei ole oluline, et käesoleval juhul ei ole vastav nõue esitatud internetti laaditud sisu koostaja vastu, vaid majutusteenuse osutaja vastu. Samas ei tee ma Euroopa Kohtule ettepanekut eelotsuse küsimused ümber sõnastada, kuna üksnes huvitatud isikutel on kahtlusi pädevuse territoriaalse ulatuse suhtes. Soovin siiski esitada sel teemal mõned märkused.

32 Viitan siin oma ettepanekule kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15).

33 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 1995, L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355).

34 Vt minu ettepanek kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15 punktid 47, 55, 76 ja 77).

35 Vt minu ettepanek kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15 punkt 62).

36 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punktid 43 ja 44).

37 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 35, lk 1).

38 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan (C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 44).

84. Kohtuotsuse eDate Advertising jt³⁹ kohaselt võib isik, kes leiab, et tema õigusi on rikutud, pöörduda eelkõige selle liikmesriigi kohtute poole, kus on tema huvide kese. Need kohtud on pädevad tegema otsuse kogu tekitatud kahju kohta. Käesoleval juhul näib, et kaebuse esitaja on pöördunud selle koha kohtusse, kus on tema huvide kese.⁴⁰

85. On tõsi, et kohtuotsuses eDate Advertising jt⁴¹ leidis Euroopa Kohus, et isik, kes leiab, et tema õigusi on rikutud, võib lähtuvalt kohast, kus selle rikkumisega Euroopa Liidus põhjustatud kahju tekkis, pöörduda kohtusse selle kahju terves ulatuses. See võib tõepoolest tekitada mõtte, et kõnealuse kohtu pädevuse territoriaalne ulatus ei hõlma asjaolusid, mis on seotud kolmandate riikide territooriumiga. Kuid selline kaalutlus peegeldab pigem asjaolu, et selleks et kohus oleks pädev määruse nr 1215/2012 alusel vastavalt kahju tekkimise kohale, peab see olema liikmesriigi kohus. Lisaks, kui see kaalutlus kõrvale jätta, on Euroopa Kohus kõnealuses kohtuotsuses mitu korda märkinud, et asjaomane kohus on pädev tegema otsuse kogu laimamisest tekkinud kahju kohta.⁴²

86. Järeldan sellest, et vastupidi Facebook Irelandi ning Läti ja Soome valitsuse väidetele võib liikmesriigi kohus üldjuhul teha otsuse sisu eemaldamise kohta väljaspool asjaomase liikmesriigi territooriumi, kuna tema pädevuse territoriaalne ulatus on universaalne.⁴³ Liikmesriigi kohtul ei takista ülemaailmse eemaldamise kohta otsust teha mitte pädevuse küsimus, vaid ehk hoopis sisuline küsimus.

87. Nüüd tuleb asuda analüüsima küsimust, milline territooriumiväline mõju on veebimajutusteenuse osutajatele tehtud ettekirjutustel ning mis käesoleval juhul, nagu ma märkisin eespool punktis 81, piirdub küsimusega, milline on eemaldamise kohustuse territoriaalne kohaldamisala.

c) Eemaldamiskohustuse territoriaalne kohaldamisala

88. Kõigepealt tuleb märkida, nagu nendib Soome valitsus, et direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1 ei reguleeri infoühiskonna teenuste osutajatele tehtud ettekirjutuste territoriaalset mõju. Lisaks, selleks et oleksid täidetud direktiivis 2000/31 sätestatud nõuded, kuuluvad ettekirjutustega kõnealustele teenuseosutajatele pandud eemaldamiskohustused riigisisese õiguse valdkonda.

89. Ning kuna eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumise valdkonnas puuduvad liidu õigusnormid, on keeruline õigustada teatava ettekirjutuse territoriaalset mõju, tuginedes harta artiklitega 1, 7 ja 8 tagatud põhiõiguste kaitsele. Nimelt järgib harta kohaldamisala liidu õiguse kohaldamisala, mitte vastupidi,⁴⁴ ning käesolevas asjas ei põhine hageja hagi sisulised küsimused liidu õigusel.

39 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 48).

40 Järelikult, olenemata asjaolust, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tegema otsuse ajutiste meetmete kohaldamise määruse kohta, ei ole põhjust esitada küsimust määruse nr 1215/2012 artikli 35 mõju kohta pädevuse territoriaalsele ulatusele ja ettekirjutuses ette nähtud eemaldamiskohustuse territoriaalsele kohaldamisalale.

41 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punkt 48).

42 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus eDate Advertising jt (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, punktid 48, 51 ja 52). Vt ka 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Bolagsupplysningen ja Ilsjan (C-194/16, EU:C:2017:766, punktid 38 ja 47). Lisaks, vastavalt kõnealuse kohtuotsuse tõlgendustele õiguskirjanduses võib huvide keskme asukoha kohus teha otsuse kahjude kohta, mis on tekkinud mis tahes maailma paigas. Vt Mankowski, P., teoses Magnus, U., Mankowski, P. (ed.), Brussels I bis Regulation – Commentary, Otto Schmidt, Köln, 2016, Art. 7, punkt 364. Sama kehtib ka kostja elukohajärgse kohtu üldise kohtualluvuse territoriaalse ulatuse kohta. 1. märtsi 2005. aasta kohtuotsuses Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120, punkt 26) otsustas Euroopa Kohus, et Brüsseli konventsioon (27. septembri 1968. aasta konventsioon kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32)) on kohaldatav juhul, kui hageja ja kostja alaline asukoht on liikmesriigis, samas kui vaidlusalused asjaolud on aset leidnud kolmandas riigis. Järeldan sellest, et sellisel juhul on võlgniku asukohajärgne kohus pädev otsustama nende vaidlusaluste asjaolude üle. Vt ka Van Calster, G., Luks, Ch., „Extraterritoriality and private international law“, *Recht in beweging* – 19de VRG Alumnidag 2012, Antwerpen, MAKLU – Apeldoorn, 2012, lk 132.

43 Niisiis on siin tegemist n-ö üldise või kõikehõlmava pädevusega. Vt Larsen, T. B., „The extent of jurisdiction under the forum delicti rule in European trademark litigation“, *Journal of Private International Law*, 2018, vol. 14., nr 3, lk 550 ja 551.

44 Vt 26. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, punkt 19). Vt ka minu ettepanek kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15, punkt 55).

90. Sellega seoses tuleb märkida, et hageja ei näi tuginevat isikuandmete kaitse valdkonna õigusnormidele ega heida Facebook Irelandile ette oma isikuandmete ebaseaduslikku töötlemist, kuna tema nõue tugineb tsiviilõiguse üldsätetele. Ka eelotsusetaotluse esitanud kohus ei maini selles valdkonnas asjakohaseid liidu õigusakte. Ta viitab vaid direktiivile 2000/31. Kuid nimetatud direktiivi artikli 1 lõike 5 punktist b nähtub, et direktiivi ei kohaldata isikuandmete kaitset käsitlevate direktiivide rakendusalaselle kuuluvate infoühiskonna teenustega seotud küsimuste suhtes.

91. Ning ehkki määrusest nr 1215/2012 võib teha järeldusi ettekirjutuste mõju kohta liikmesriikides, ei saa teha järeldusi nende mõju kohta väljaspool liitu. Nimetatud määrus ei nõua, et liikmesriigi kohtu tehtud ettekirjutusel oleks mõju ka kolmandates riikides. Lisaks ei tähenda asjaolu, et teatav kohus on liidu kohtualluvuse eeskirjade alusel pädev asja sisuliselt lahendama, et seda tehes kohaldab ta üksnes materiaalõiguslikke norme, mis kuuluvad liidu õiguse ning seega harta kohaldamisalasse.

92. Seetõttu ei tuleks ei küsimust, milline territooriumiväline mõju on ettekirjutusel, millega nähakse ette eemaldamiskohustus, ega ka sellise kohustuse territoriaalse kohaldamisala küsimust analüüsida liidu õiguse alusel, vaid rahvusvahelise avaliku ja eraõiguse alusel, mis ei ole liidu tasandil ühtlustatud.⁴⁵ Miski ei osuta sellele, et põhikohtuasjas käsitletav olukord võiks kuuluda liidu õiguse kohaldamisalasse ega seega ka nende rahvusvaheliste õigusnormide kohaldamisalasse, mis liidu õiguse tõlgendamist mõjutavad.⁴⁶

93. Seega tuleb ettekirjutusega veebimajutusteenuse osutajale pandud eemaldamiskohustuse territoriaalse kohaldamisala osas asuda seisukohale, et seda ei reguleeri direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1 ega ükski teine nimetatud direktiivi säte ning seega ei ole kõnealuse sättega vastuolus see, et veebimajutusteenuse osutajat kohustatakse ülemaailmselt eemaldama teavet, mida on levitatud suhtlusvõrgustiku platvormi vahendusel. Lisaks ei reguleeri territoriaalset kohaldamisala liidu õigus ka seetõttu, et käesoleval juhul ei tugine hageja sellele oma hagi toetuseks.

94. Siiski esitan nii ammendavuse huvides kui ka juhuks, kui Euroopa Kohus ei peaks nõustuma minu ettepanekuga, mõned täiendavad märkused seoses suhtlusvõrgustiku platvormi vahendusel levitatud teabe eemaldamisega ülemaailmselt.

95. Rahvusvahelise õiguse alusel ei ole välistatud, et ettekirjutusel võib olla n-ö territooriumiväline mõju.⁴⁷ Kuid nagu ma märkisin käesoleva ettepaneku punktis 80, tooks selline lähenemisviis kaasa selle, et asjaomase teabe ebaseaduslikkuse tuvastamine laieneks teiste liikmesriikide territooriumile, olenemata kõnealuse teabe seaduslikkusest või ebaseaduslikkusest nende liikmesriikide kollisiooninormide kohaselt kohaldatava õiguse alusel.

96. Võiks ju väita, et Euroopa Kohus on kaudselt kinnitanud sellist lähenemisviisi kohtuotsuses Bolagsupplyningen ja Ilsjan.⁴⁸ On tõsi, et nimetatud kohtuotsuses ei otsustanud Euroopa Kohus kindlasti selle üle, millist seadust kohaldada internetis avaldatud andmesisu kustutamise nõudele. Kuid Euroopa Kohus otsustas, et võttes arvesse asjaolu, et *veebisaidil avaldatud andmesisu on kõikjal kättesaadav* ning et *selle levitamise ulatus on põhimõtteliselt ülemaailmne*, tuleb hagi, milles palutakse

45 Kohtuotsuste territooriumivälise mõju puhul on mõnikord keeruline tõmmata eraldusjoont rahvusvahelise avaliku ja eraõiguse vahele. Vt Maier, H. G., „Extraterritorial Jurisdiction at a Crossroads: An Intersection between Public and Private International Law“, *The American Journal of International Law*, vol. 76, nr 2, lk 280, ja Svantesson, D. J. B., *Solving the Internet Jurisdiction Puzzle*, Oxford, Oxford University Press, 2017, lk 40.

46 Vt selle kohta 12. juuli 2012. aasta kohtumäärus Currà jt (C-466/11, EU:C:2012:465, punkt 19).

47 Douglas, M., „Extraterritorial injunctions affecting the Internet“, *Journal of Equity*, 2018, vol. 12, lk 48; Riordan, J., *The Liability of Internet Intermediaries*, Oxford, Oxford University Press, 2011, lk 418.

48 17. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus (C-194/16, EU:C:2017:766, punkt 44).

sellise andmesisu eemaldamist, esitada kohtule, mille alluvusse kuulub kogu kahju hüvitamise nõude lahendamine. Minu hinnangul kohaldab kõnealune kohus otsuse tegemisel kollisiooninormide kohaselt kohaldatavat seadust või seadusi.⁴⁹ Ei saa välistada, et liikmesriigi kohus kohaldaks selles kontekstis vaid üht kohaldatavat seadust.

97. Kui selline kohus ei saaks teha otsust internetis avaldatud andmesisu kustutamise kohta ülemaailmselt, tekiks siiski küsimus, milline kohus oleks pädevam tegema otsuse sellise kustutamise kohta. Iga kohus ju seisaks silmitsi eelmises punktis kirjeldatud raskustega. Lisaks – kas tuleks siis hagejalt nõuda, et ta tõendaks vaatamata praktilistele raskustele, et teave, mis on määratletud ebaseaduslikuks vastavalt asja lahendava kohtu liikmesriigi kollisiooninormide alusel kohaldatavale seadusele, on ebaseaduslik ka kõikide teiste potentsiaalselt kohaldatavate seaduste alusel?

98. Isegi kui asuda seisukohale, et eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumise valdkonna materiaalõiguslikest normidest tuleneva kaitse territoriaalse olemusega seotud kaalutlused ei takista sellise nõude esitamist, tuleb siiski arvesse võtta põhiõigusi, mida tunnustatakse kogu maailmas.

99. Nagu ma olen märkinud teises kontekstis, varieerub üldsuse õigustatud huvi teavet saada paratamatult vastavalt geograafilisele asukohale ja on eri kolmandates riikides erinev.⁵⁰ Seetõttu varitseb seoses ülemaailmse eemaldamisega oht, et selle rakendamine takistab isikutel, kes asuvad teistes riikides kui asja lahendav kohus, saada teavet.

100. Kokkuvõtteks: eeltoodud kaalutlustest nähtub, et liikmesriigi kohus võib teoreetiliselt teha otsuse internetis levitatud teabe eemaldamise kohta ülemaailmselt. Kuid erinevuste tõttu, mis valitsevad ühelt poolt riigisiseste õigusnormide vahel ja teiselt poolt eraelu puutumatus ja isikuõiguste kaitse vahel, mis on nende õigusnormidega sätestatud, ning selleks et järgida laialdaselt tunnustatud põhiõigusi, peab kõnealune kohus pigem võtma end piirava hoiaku. Seetõttu, järgides rahvusvahelist viisakust,⁵¹ millele viitab Portugali valitsus, peaks kõnealune kohus võimaluse korral piirama territooriumivälist mõju ettekirjutuste puhul, mis on tehtud eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumise valdkonnas⁵². Eemaldamiskohustuse rakendamine ei peaks minema kaugemale sellest, mis on vajalik, et kaitsta isikut, kelle õigusi on rikutud. Näiteks võiks kõnealune kohus andmesisu kustutamise asemel teha vajaduse korral ettekirjutuse, et juurdepääs asjaomasele teabele tõkestataks geoblokeeringu abil.

101. Neid kaalutlusi ei sea kahtluse alla hageja argument, et ebaseaduslikule teabele pandud geoblokeeringust saab hõlpsasti mööda minna puhverserveri või muude vahendite abil.

102. Korrates mõtet, mis on esitatud liidu õiguse kohaldamisalasse jäävate olukordade kohta: eraelu puutumatus ja isikuõiguste kaitse ei pea tingimata olema tagatud absoluutselt, vaid seda tuleb kaaluda võrreldes teiste põhiõiguste kaitsega.⁵³ Niisiis tuleks vältida äärmuslikke meetmeid, mille puhul ei ole arvestatud vajadusega tagada õige tasakaal erinevate põhiõiguste vahel.⁵⁴

49 Vt selle kohtuotsuse mõju kohta Lundstedt, L., „Putting Right Holders in the Centre: Bolagsupplysningen and Ilsjan (C-194/16): What Does It Mean for International Jurisdiction over Transborder Intellectual Property Infringement Disputes?“, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2018, vol. 49, nr 9, lk 1030, ja Svantesson, D. J. B., „European Union Claims of Jurisdiction over the Internet – an Analysis of Three Recent Key Developments“, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 2018, vol. 9, nr 2, lk 122, punkt 59.

50 Vt minu ettepanek kohtuasjas Google (kustutamise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15 punkt 60)

51 Vt kõnealuse rahvusvahelise viisakuse praktiliste tagajärgede kohta Maier, H. G., *op. cit.*, lk 283.

52 Vt 47. joonealuses märkuses viidatud õiguskirjandus. Vt ka käesoleva kohtuasja asjaoludest väga erinevate kontekstide kohta Scott, J., „The New EU „Extraterritoriality““, *Common Market Law Review*, 2014, vol. 51, nr 5, lk 1378.

53 Vt analoogia alusel seoses tasakaaluga intellektuaalomandi õiguse ning harta artikliga 7 tagatud õiguse era- ja perekonnaelu puutumatusel vahel 18. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Bastei Lübbe (C-149/17, EU:C:2018:841, punktid 44–47). Vt ka minu ettepanek kohtuasjas Bastei Lübbe (C-149/17, EU:C:2018:400, punktid 37–39).

54 Vt selle kohta seoses intellektuaalomandi kaitsega 27. märtsi 2014. aasta kohtuotsus UPC Telekabel Wien (C-314/12, EU:C:2014:192, punktid 58–63). Vt ka kohtujurist Cruz Villalóni ettepanek kohtuasjas UPC Telekabel Wien (C-314/12, EU:C:2013:781, punktid 99–101) ning minu ettepanek kohtuasjas Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:99, punktid 69–72).

103. Ilma et see mõjutaks eespool toodud täiendavaid märkusi, olen seoses eemaldamiskohustuse territoriaalse kohaldamisalaga endiselt seisukohal, mille ma esitasin käesoleva ettepaneku punktis 93.

B. Kolmas eelotsuse küsimus

104. Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 2000/31 artikliga 15 on vastuolus see, kui veebimajutusteenuse osutajale tehakse ettekirjutus, millega talle pannakse kohustus eemaldada oma platvormilt teave, mis on samaväärne teabega, mis on tunnistatud ebaseaduslikuks kohtumenetluse raames pärast seda, kui ta sai kõnealuselt teabest teada.

105. Hageja ning Austria, Läti, Portugali ja Soome valitsus leiavad sisuliselt, et direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1 ei takista kohustamast veebimajutusteenuse osutajat eemaldama ebaseaduslikuks tunnistatud teabega samaväärse sisuga teavet, kui ta on sellest teada saanud. Facebook Ireland leiab, et arvestades seda, kuidas ta analüüsis esimest küsimust, ei ole kolmandale küsimusele vaja vastata.

106. Ma nõustun seisukohaga, mida jagavad sisuliselt hageja ja kõik valitsused.

107. Kui eemaldamiskohustus ei tähenda üldist kohustust jälgida veebimajutusteenuse osutaja poolt talletatud teavet, vaid tuleneb sellest, et asjaomane isik või kolmandad isikud on asjasse puutuvast teabest teada andnud ja see on teatavaks võetud, ei ole tegemist direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikes 1 sätestatud keelu rikkumisega.

108. Seetõttu teen ettepaneku vastata kolmandale eelotsuse küsimusele, et direktiivi 2000/31 artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, et veebimajutusteenuse osutaja on kohustatud eemaldama ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärse teabe juhul, kui eemaldamiskohustus ei tähenda üldist kohustust jälgida talletatud teavet, vaid tuleneb sellest, et asjaomane isik, kolmandad isikud või muu allikas on asjasse puutuvast teabest teada andnud ja see on teatavaks võetud.

VI. Ettepanek

109. Kõikidest esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Oberster Gerichtshofi (Austria kõrgeim üldkohus) esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul, artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui sellisele veebimajutusteenuse osutajale, kellele kuulub internetis suhtlusvõrgustiku platvorm, pannakse ettekirjutusega kohustus otsida ja tuvastada kogu teabe hulgast, mida levitavad selle platvormi kasutajad, teavet, mis on sõnastatud identselt teabega, mille ettekirjutuse teinud kohus määratles ebaseaduslikuks. Sellise ettekirjutusega võib veebimajutusteenuse osutajat kohustada otsima ja tuvastama ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärset teavet vaid teabe hulgast, mida levitab algset teavet levitanud isik. Kohus, kes teeb otsuse samaväärse teabe eemaldamise kohta, peab tagama, et tema ettekirjutuse mõju oleks selge, täpne ning etteaimatav. Seda tehes peab kohus kaaluma asjasse puutuvaid põhiõigusi ning võtma arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.
2. Ettekirjutusega veebimajutusteenuse osutajale pandud eemaldamiskohustuse territoriaalse kohaldamisala osas tuleb asuda seisukohale, et seda ei reguleeri direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1 ega ükski teine nimetatud direktiivi säte ning seega ei ole kõnealuse sättega vastuolus see, et veebimajutusteenuse osutajat kohustatakse ülemaailmselt eemaldama teavet, mida on levitatud suhtlusvõrgustiku platvormi vahendusel. Lisaks ei reguleeri territoriaalset kohaldamisala liidu õigus ka seetõttu, et käesoleval juhul ei tugine hageja sellele oma hagi toetuseks.

3. Direktiivi 2000/31 artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, et veebimajutusteenuse osutaja on kohustatud eemaldama ebaseaduslikuks määratletud teabega samaväärse teabe juhul, kui eemaldamiskohustus ei tähenda üldist kohustust jälgida talletatud teavet, ning mis tuleneb sellest, et asjaomane isik, kolmandad isikud või muu allikas on asjasse puutuvast teabest teada andnud ja see on teatavaks võetud.